

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 14. De Oppositorum in concursu beneficij peccatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

quanc interuenire iniustitie, si nempe intendat g
rumpere largitionibus scribam pro aliqua iniust
committenda.

AD LIT. O.

CAPVT XIV.

Oppositorum in concursu beneficij
peccata. §. 1.

- 1 An sit simonia offerre digniori oppositori pecunia
procedendo oppositoribus dignis.
- 2 Ad quid manet obligatus talis simoniacus.
- 3 An sit simonia cogere suffragatorem ad feruam
suffragium.

QVAESTIO. Expositum est concursu beneficij
nunt se duo, dignus & dignior: com mittitne simonia
dignus, qui digniori pecuniam dat, vt desinat
sione: RESP. Committit. Ita Sor. 9. Insl. quest. 6. artic. 1.
2. Sylu. simon. quest. 3. reg. 4. Nauar. capit. 23. num. 90.
Ratio est, quia dignior candidatus habet ius ad tant
illo beneficio concursu exposito, ius vero illud est qu
annexum ad spirituale, scilicet ad beneficium: dicitur
pecunias pro annexo spiritualibus, vt spirituales sunt, et
quædam emptio, & venditio rei annexæ spiritualibus
atqui vendere, aut emere annexum spiritualibus, pro
spiritualia sunt, est simonia, vt docet D. Tho. qu. 100. ar.
4. Sylu. simonia. quest. 1. Nauar. cap. 23. nu. 99. Ergo cum
hac datione, & acceptione interueniat emptio, & vend
tio rei annexæ spiritualibus, vt spirituales sunt, interu
nit etiam simonia.

2 QVAEST. Ad quid manet obligatus talis simoniacus
RE SP. Ad cedendum beneficio, & restituendos fructus
perceptos. Ita Beia. 2. p. cas. 5. Ratio est, quia ista simonia
fuit realis (dicitur enim realis illa, qua conuenitur re-
pre

preffe, vel tacite, & ex vtraque parte completur, saltem quoad aliquam partem promissorum vtriusque partis) ideo commissum fuit lethale crimen, & contracta excommunicatio maior, supra quam cadens presentatio, electio, confirmatio, prouisio, & qualibet alia dispositio, est ipso iure nulla, & irrita, vt decernitur *Extrau. 2. de sim.*

3. *QVÆST. Committitne simoniam lethalem, qui metu graui cogit suffragatorem, vt ei suffragetur in concursu?* *RES P.* Affirmarunt aliqui teste Altiſiodor. 3. p. tract. 2. Ratio eorum erat, quia metus est res pretio æſtimabilis: nam ab illo metu se potest quisque pecunia redimere, atqui eo interueniente, & cogente, interuenit quædam species emptionis, & venditionis, ergo, &c. Dico tamen. Quantumuis talis metus illatio iniusta sit, & secundum merus grauitatem grauior culpa, eo tamen interueniente, & cogente, suffragatio non est simoniaca. Ita *Vict. relict. de sim. dot. 9. Inst. quæst. 4. a. 3. ad 3.* Ratio est, quia metus vt sic, non habet rationem pretij. Vt sic dixi, quia interueniente etiam cum eo vexatione iniusta, pretio tunc redimi potest. Aduertendum tamen est, posse cum metu interuenire lucrum cessans, aut damnum emergens, verbi gratia, Nisi suffrageris mihi, faciam, vt amicitia Regis cadas: faciam, vt officium tibi tali adimatur. Et tunc metus hic ratione lucri cessantis, vel damni emergentis multo pretio est æſtimabilis, hoc supposito. Dico secundum. Suffragatio, & collatio beneficij tali metu data, est simoniaca, ac proinde candidatus peccat grauite beneficium acceptando, teneturque eo cedere. Ita colligitur ex *Caetan. 2. 1. q. 100. ar. 5. & in sum. verb. simon. Innoc. ca. Tuam. de atate, & qualis. Nauar. cap. 23. num. 102. §. 10.* Ratio est, quia in hoc iniusto metu extrinsece illato, sub illis expressis, vel tacitis minis lucri cessantis, vel damni emergentis interuenit quædam emptio, & venditio rei proxima spiritualibus, pro vt spiritualia sunt.

Occasionum peccata. §. 2.

I *Quas occasiones tenemur euitare.*

I *QVÆSTIO. Quas occasiones tenemur sub mortali euitare?* *RES P.* Non nimis remotas, quia sic omnis creatu-

creatura est occasio peccandi. Sapien. 14. Creatura uer-
 rationem facta sunt, & in muscipulam pedibus insipientis. A-
 loqui, ait Paulus. 1. Corinth. 5. debuissimus de hoc monder-
 ire. Item non eas, de quibus creditur tam a confessoribus,
 quam a pœnitente, quod aliquando cum ijs peccat
 mortaliter. Ita Innocent. capite. Omnis. de pœn. & reser-
 Cordub. in quæst. variis quæst. 4. Nam cap. consultatus
 frig & malef. permittuntur Bertha, & Titius cohabitantes
 simul vt fratres, inter quos non constitit matrimonio
 propter frigiditatem viri: & tamen licet non haberent
 potentia cocundi, ex cuius defectu inualidum fuit con-
 iugium, credibile est interuentenda oscula, & amplexus
 quæ peccata mortalia sunt. Præterea non eas in quibus
 creditur difficile posse peccatum mortale vitari. In
 Greg. Pap. c. Negotium. de pœn. dist. 5. & c. Qualitas. cap. Co-
 rnar. eadem dist. Docet Nauar. in Add. cap. 3. sum. Dicitur
 tur eam, & solam tenemur sub mortali vitare occasio-
 quæ proxima peccati est. Occasio autem proxima peccati
 illa, & sola est, qua quis credit se nunquam illa vitari
 aut raro, quin peccet mortaliter, attentis circumstantiis
 loci, temporis, & personæ.

Occidentium, seu interficientium
 peccata. §. 3.

- 1 An possim occidere inimicum, qui non vult desistere
 à me quarendo, vt me occidat.
- 2 An teneatur ad restitutionem, qui occidit homi-
 nem, iam ad mortem damnatum.
- 3 An peccet quis occidendo, quem Princeps permittit
 vt damnatus à quouis occidatur
- 4 De restitutione facienda heredibus occisi.
- 5 An grauius peccet, qui nobilem, quam qui ignobilem
 occidit.
- 6 An peccet maritus occidendo adulteram uxorem,
 deprehensam in adulterio.

8 **Q**UÆSTIO. Rem proponam satis arduam, & difficil-
 lem, sed spero, vt digne responso satisfacias, capite
 Hanc

Habet Titius inimicum Sempronium, qui vult Titium occidere: sapissime à Titio, & amicis Titij rogatus non vult redire in amicum: cogitur Titius propter Sempronij odium animi propositum, & minas contumacis hominu libere exequentis animi cupiditates exulare, propriam domum, patriam, amicos relinquere: quæro, an ad redimendam tam acerbam, & iniustam vexationem possit occidere Sempronium? RESP. Potest. Ita Bannes. 2. 2. quæst. 64. artic. 7. dub. 4. Totum fundamentum desumitur ex D. Thom. 2. 2. quæst. 84. artic. 7. Et ex iuris peritis. cap. Significasti. 1. Extrauag. de homic. cap. Si vero. 1. Extrauag. de excomm. quia ista contumacia actualis, est violenta actualis aggressio; sed actuali aggressioni iniuæ possum occurrere occidendo, igitur. Deinde, quia potius meæ, quam alienæ vitæ teneor consulere, quando ex alterius malitia periculo est exposita mea, teste D. Thom. 2. 2. quæst. 64. art. 7. mea autem vitæ in præsentis euentu semper est actuali periculo exposita; ergo, &c. Tertio, quia licet iure naturali cuique actualē vim vi repellere cap. Olim. 1. de restitut. spoliat. l. scientia. §. Quicumque aliter. ff. ad l. Aquiliam, & sape alibi: sed in nostro casu datur perpes actualis vis per perpetem actua-lem contumaciam inimici volentis me occidere; ergo, &c. Quarto, quia cum bona est electio finis, bona quoque est electio mediortim necessariorum ad talem finem, sed in nostro euentu bona est intentio meam vitam conseruandi, meaque omnia salua, & incolumia; medium autem vnicum, & necessarium, est occisio inimici; ergo bona est electio huius occisionis. Quinto. Recludor domi, adest inimicus pro foribus, vt me exeuntem occidat, perseverat dies, noctesque, mensem, & annum, nec abest puncto, possum, vt nemo negat exploso globo, vel emissa sagitta intus illum occidere, cum non superest alia ratio euadendi; ergo similiter in nostro casu. Quod si quis dicat: Potest Titius euitare huiusmodi aggressionem separando se, & fugiendo. Respondeo Titium non obligari propter superbiam, & contumaciam alienam domo sua, opibus, & amicis cedere. Denique quia occupatorem rerum mearum iniustum possum occidere ad eas recuperandas, si aliter recuperare non possum: sed euentu proposito talis Sempro-
niu.

nus inimicus iniuste occupat res Titij, per conatum propositum priuandi illum patria, domo, opibus, liberis, amicis, & alijs pretio æstimabilibus; ergo licite potest occidere. Hæc est mea sententia, quam iogenæ cuiusvis melius iudicantis correctioni submitto.

2 QVAEST. Erat Reynaldus per iustam iudicis sententiam damnatus capite; quod quidem passurus erat supplicium, si comprehenderetur: inuenit eum Socrates. Et ex malevolentia occidit Reynaldum, rogo, an teneatur Socrates ad alimentum filiorum Reynaldi à se occisi, ac si Reynaldus pater capite non esset damnatus? RESP. Teneatur. Ratio est, quia illa occisio à particulari persona facta, fuit iniusta: ubi vero est dignificatio iniusta, ibi semper debetur restitutio, ut est Theologorum assertum in 4. d. 15. §. 2. q. 62. cum D. Thom.

3 QVAEST. Si Princeps iubeat, ut quisque possit Socrum inuentum occidere, peccatne, qui Socratem interficit? RESP. Si Socratis scelera iustam commuerere sententia penam, minime. Nam Princeps id potest præcipere, cuiuslibet malefactor è vita, ut crimina exigunt, tolli nequeat. Ita Panormitan. cap. fin. 2. de consuetud. & ibi Glor. Bald. L. Omnes populi. ff. de iust. & iur. §. L. Amissione. §. de capite. Ioan. Andr. in Add. ad Spec. tit. de consi. Tab. & Acm. ubi bannitus. Exemplo Moysis præcipientis, ut vnusquisque fratrem suum, & amicum pro peccato vituli conficiat occidat. Recte tamen adnotarunt prædicti Doctores discrimen inter bannitorum occisores per permissionem legis, seu statui, & per iussionem Principis: auctore occisorem permissiue peccare mortaliter, quamuis à Principe non puniatur, quemadmodum non puniatur occisor adulteri: occisorem vero iussiuè non peccare. Et ita omnino dicendum censeo.

4 QVAEST. Quantum tenetur restituere occisor hereditatem occisi? RESP. Hac in re certam regulam assignare, neque quam hætenus potuerunt Auctores, ideo prudentis arbitrio relinquendum est, considerantis damnum ortum ex tali occisione, æquando plus, minusve illud cum restitutione, ut sic fiat æqualitas inter damnum, & restitutionem, quæ quidem in diuisibili non consistit.

5 QVAEST. Quod est grauius homicidium hominis nobilis,

an ignobilis? RESP. Nobilis, Habetur id in vtroque iure. In civili. L. Aut facta. ff. de pœnis. canonico vero c. Aut facta. de pœn. dist. 1.

6 QVÆST. Peccatne mortaliter maritus occidendo uxorem comprehensam in fragranti adulterio? RESP. Peccat. Ita communiter Theologi, D. Thom. in 4. d. 37. quæst. 7. articulo. id Palud. Sylu. hom. 1. quæst. 2. Soc. libro 5. Iust. quæstio. 3. articulo 3. dubio 2. Ita communiter iuris periti. Textus expressus cap. Inter in. Gloss. singularis capit. Intersectoribus. capit. Admonere. 33. quæstio. 2. Abb. Annania. Felix. in capit. Interfecisti de homicid. Præpositus. capit. Veniens & cap. 2. de sponsalib. Navar. capit. 15. numer. 4. Couar. libr. 2. de sponsalib. capit. 7. §. 7. numer. 8. Ita communiter iuris Casarei Doctores. Ias. L. ubi pactum. numer. 16. Cod. de transact. Faber in L. Gracchus. Cod. de adulteriis. Tiraquel. lib. de iure mariti libro 8. qui plures refert, & multo plures Barbosa tom. 2. ff. soluto matrimon. L. si ab hostibus. §. fin. numer. 43. pag. 120. Quamquam ipse oppositum sentiat. Sed immerito. Nititur enim fundamento, quod non probat, ut statim dicam Ratio est, quia sumere vindictam est solius Dei opt. max. Eam enim sibi soli arrogavit. Mibi vindictam, & ego retribuam. Ezech. 9. & Deut. 32. Rom. 12. Certum tamen est leges civiles in hoc crimine conuicere, atque huiusmodi uxoricidium permittere, & impunitum relinquere. Ita Text. in L. Gracchus Cod. Ad L. Iuliam de adult. L. Maritum. ff. de adult. Non ex eo quod constituant maritum executorem pœnæ à legibus impositæ adulteræ, ut sine textu, & ratione arbitratur Barbosa: sed ut cuitentur adulteria. Quod si Barbosa consentiamur in legibus interpretandis. Adhuc conclusio non ita affirmanda, quoniam rarus inuenietur uxoricida, qui omni vindictæ passione liber, Zelo tantum iustitiæ procedat in nece inferenda.